

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Mgr. J. C.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. A. K., advokátkou so sídlom v P., proti odporkyni **Obci M.**, so sídlom v M., IČO: X., zastúpenej Mgr. A. V., advokátom so sídlom v B., o **určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4 Cpr 2/2013, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 2. júla 2014 sp. zn. 5 CoPr 3/2014, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 2. júla 2014 sp. zn. 5 CoPr 3/2014 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 30. apríla 2014 sp. zn. 4 Cpr 2/2013-109 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 11. septembra 2013 je neplatné; rozhodol tiež o náhrade trov konania. Vychádzal z toho, že navrhovateľ bol 6. augusta 2010 obecným zastupiteľstvom obce M. zvolený za hlavného kontrolóra tejto obce. Následne v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) uzatvoril 7. augusta 2010 s obcou M. (so svojím zamestnávateľom) pracovnú zmluvu na dobu určitú od 7. augusta 2010 do 7. augusta 2016. Navrhovateľ sa 22. júla 2011 s účinnosťou k 31. augustu 2011 vzdal funkcie hlavného kontrolóra, čím v zmysle zákona zanikla jeho funkcia hlavného kontrolóra obce M.. Keďže zákon č. 369/1990 Zb. v znení účinnom v tom čase neobsahoval právnu úpravu skončenia pracovného pomeru hlavného kontrolóra v nadväznosti na skončenie jeho funkcie, zánikom funkcie hlavného kontrolóra pracovný pomer navrhovateľa neskončil. Navrhovateľ bol na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce M. 18. novembra

2011 zvolený opätovne do funkcie hlavného kontrolóra, čím jeho pracovný pomer založený pracovnou zmluvou zo 7. augusta 2010 zostal naďalej zachovaný. Odporkyňa zaslala 11. septembra 2013 navrhovateľovi okamžité skončenie pracovného pomeru z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce (za toto závažné porušenie pracovnej disciplíny označila neospravedlненú neprítomnosť navrhovateľa v práci). Navrhovateľ s okamžitým skončením pracovného pomeru nesúhlasil a svoje stanovisko oznámil odporkyňi listom z 11. septembra 2013. Súd prvého stupňa poukázal na to, že hlavný kontrolór je síce v pracovnom vzťahu s obcou, jeho zotrvanie v tejto funkcii ale závisí od rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Vzhľadom na to, že okamžitému skončeniu pracovného pomeru nepredchádzalo takéto rozhodnutie obecného zastupiteľstva, nemôže byť platný úkon obce, ktorým prejavila vôľu okamžite skončiť s navrhovateľom pracovný pomer. Súd prvého stupňa preto návrhu vyhovel. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa odvolanie, v ktorom namietala, že napadnutý rozsudok je zmätočný a nepreskúmateľný. Žiadne ustanovenie zákona neupravuje postup obce pri okamžitom skončení pracovného pomeru s hlavným kontrolórom spôsobom, ktorý uviedol prvostupňový súd. Starosta obce je oprávnený okamžite skončiť pracovný pomer s hlavným kontrolórom obce aj bez predchádzajúceho odvolania hlavného kontrolóra z jeho funkcie rozhodnutím obecného zastupiteľstva. Prvostupňový súd teda podmienil platnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru s hlavným kontrolórom rozhodnutím obecného zastupiteľstva bez akejkoľvek opory v právnych predpisoch. Odporkyňa preto žiadala prvostupňový rozsudok zmeniť tak, že navrhovateľov návrh zamietne a jej prizná náhradu trov konania.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odporkyňa nerozlišuje medzi pracovným pomerom zamestnanca a funkciou hlavného kontrolóra obce. V danom prípade išlo o to, že len ak by hlavnému kontrolórovi obce zanikla funkcia, bolo by skončenie pracovného pomeru odvolaného kontrolóra v kompetencii starostu. Starosta obce teda nie je oprávnený skončiť pracovný pomer hlavného kontrolóra obce bez splnenia podmienok vyplývajúcich z § 18a ods. 9, 10 zákona č. 369/1990 Zb. Prvostupňové rozhodnutie je preto vecne správne. V ďalšom navrhovateľ poukázal aj na nenaplnenie podmienky okamžitého skončenia pracovného pomeru (závažného porušenia pracovnej disciplíny). Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 2. júla 2014 sp. zn. 5 CoPr 3/2014 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že podrobne preskúmal všetky odvolacie námietky a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Osvojil si dôvody napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p) a dodal, že vzájomná previazanosť funkcie hlavného kontrolóra a jeho pracovného pomeru s obcou (a zároveň ich vzájomná odlišnosť) sa prejavuje aj v otázke skončenia funkcie hlavného kontrolóra a skončenia jeho pracovného pomeru s obcou. Odporkyňa zastáva nesprávny názor, podľa ktorého bez ohľadu na trvanie funkcie hlavného kontrolóra má obec právo skončiť s hlavným kontrolórom pracovný pomer spôsobom a z dôvodov ustanovených Zákonníkom práce. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ale obec môže skončiť pracovný pomer s ním až po zániku jeho funkcie hlavného kontrolóra. Ak by aj nastala situácia, že by sa hlavný kontrolór počas doby výkonu svojej funkcie dopustil konania, ktoré môže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, musel by byť najskôr odvolaný z funkcie a až potom by s ním obec mohla skončiť pracovný pomer. V ďalšom odvolací súd uviedol, že právna úprava daná § 18a zákona č. 369/1990 Zb. prešla s účinnosťou od 1. januára 2013 zmenou vykonanou zákonom č. 361/2012 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Tento zákon doplnil ustanovenie § 18a zákona č. 369/1990 Zb. o nový odsek 11, v zmysle ktorého dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer. Tým odpadla dvojkoľajnosť medzi zánikom funkcie hlavného kontrolóra a skončením jeho pracovného pomeru s obcou. Táto zmena právnej úpravy ale neznamená, že by odporkyňa pri prejave vôle okamžite skončiť pracovný pomer s navrhovateľom 11. septembra 2013 postupovala v súlade so zákonom. Práve naopak, je zrejmé, že bez zániku funkcie hlavného kontrolóra nemôže pracovný pomer hlavného kontrolóra s obcou skončiť žiadnym spôsobom stanoveným Zákonníkom práce, teda ani okamžitým skončením pracovného pomeru. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie s tým, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. e/ a g/ O.s.p. Prvú vytýkanú vadu (že „sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný“), vyvodzovala odporkyňa z toho, že odvolací súd sa nezaoberal vyriešením predbežnej otázky,

či navrhovateľ bol 18. novembra 2011 platne zvolený do funkcie hlavného kontrolóra. K jeho zvoleniu do tejto funkcie došlo totiž len s rozdielom jedného hlasu, a to práve hlasu jeho syna, ktorý však v tom čase už nemal mandát poslanca obecného zastupiteľstva (podľa názoru odporkyne mu jeho mandát zanikol ex lege v dôsledku nezlučiteľnosti funkcií). Navyše, súd ako prejudiciálnu nevyriešil ani otázku, či vykonávať kontrolnú činnosť môže fyzická osoba, ktorej funkcia hlavného kontrolóra zanikla. „Podľa názoru obce M. Mgr. J. C. bol povinný obrátiť sa na súd najskôr s návrhom na určenie, že aj po 31. júli 2011 je hlavným kontrolórom obce M. oprávneným vykonávať kontrolnú činnosť podľa § 18d a 18f zákona o obecnom zriadení“. Mgr. J. C. však takýto návrh nepodal. Až po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o takomto návrhu, ak by bolo rozhodnuté v jeho prospech, by bol oprávnený domáhať sa ďalších nárokov, vrátane nároku na náhradu mzdy a určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru k obci M.. Z uvedených dôvodov je podľa názoru obce M. dovolanie prípustné podľa § 237 písm. e/ O.s.p. Druhú vytýkanú procesnú vadu (že „rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát“) vyvodzovala odporkyňa z toho, že na Okresnom súde Považská Bystrica sa vedú (boli vedené) tri súvisiace konania navrhovateľa a odporkyne (a/ sp. zn. 4 C 77/2012 o náhradu mzdy hlavného kontrolóra, v ktorej bolo navrhovateľovi právoplatne vyhovené, b/ sp. zn. 4 Cpr 2/2013 o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, v ktorej bolo navrhovateľovi právoplatne vyhovené, c/ sp. zn. 4 Cpr 2/2014 o náhradu mzdy hlavného kontrolóra), pričom všetky boli elektronickou podateľňou pridelené tej istej sudkyňi – JUDr. K. K.. „Podľa názoru obce M. je možné vnímať ako zvláštnu náhodu skutočnosť, že elektronický systém pridelený všetky žalobné návrhy, kde ako žalobca vystupuje Mgr. J. C. a ako odporca obec M. na okresnom súde tej istej sudkyňi. Bez ohľadu na to, ako rozhodla sudkyňa JUDr. K. v dvoch z vyššie uvedených právnych sporov, má obec M. za to, že pred pojednávaním vo veci sp. zn. 4 Cpr 2/2013, ktorej sa týka toto dovolanie, bola JUDr. K. v zmysle ust. § 15 ods. 1 O.s.p. povinná oznámiť predsedníčke okresného súdu svoju zaujatosť, pretože v súvisiacej veci s rovnakými účastníkmi konania už raz konala a rozhodla (sp. zn. 4 C 77/2012). V tejto súvislosti sú námietky obce voči funkčnosti elektronického systému Okresného súdu Považská Bystrica podložené ďalšou skutočnosťou – obec M. čelí ďalšej žalobe podanej Mgr. C., pritom aj uvedené sporové konanie je náhodne pridelené JUDr. K.“. Z toho odporkyňa vyvodila, že jej dovolanie je prípustné aj podľa § 237 písm. g/ O.s.p. V ďalšom texte dovolania uviedla dôvody, so zreteľom na ktoré zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci

(§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V závere dovolania navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a ním potvrdený prvostupňový rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s rozsudkami prvostupňového a dovolacieho súdu. Podľa jeho názoru nie sú dané dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania odporkyne, lebo nedošlo k ňou namietaným procesným vadám. Žiadal dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Dovolaním odporkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

2. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania odporkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Odporkyňa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Podľa § 79 ods. 1 veta prvá O.s.p. konanie začína na návrh. Toto ustanovenie určuje moment, ktorým vznikajú Občianskym súdnym poriadkom upravené procesné práva a povinnosti súdu a účastníkov konania. Nedostatok návrhu na začatie takého konania, ktoré podľa zákona môže začať len na návrh, je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania; ak súd zistí, že sa pred ním vedie konanie bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania, hoci bol taký návrh potrebný, prebiehajúce konanie v ktoromkoľvek štádiu zastaví. Skutočnosť, že občianske súdne konanie v niektorej veci prebehlo bez toho, aby bol podaný návrh, výlučne ktorým mohlo toto konanie začať, zakladá procesnú vadu uvedenú v § 237 písm. e/ O.s.p.

Predmetná námietka odporkyne vyplýva z nepochopenia podstaty ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide totiž len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína občianske súdne konanie ako také (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu 3 Cdo 56/2005, 3 Cdo 186/2006, 3 Cdo 90/2013, 3 Cdo 31/2013, 3 Cdo 136/2013, 3 Cdo 311/2013, 3 Cdo 317/2013, 3 Cdo 318/2013, 3 Cdo 364/2013, 3 Cdo 296/2013, 3 Cdo 318/2013, 3 Cdo 373/2013, ale tiež 4 Cdo 285/2013, 5 Cdo 277/2014, 7 Cdo 32/2012, 8 Cdo 53/2013).

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podal návrh na začatie tohto konania 31. októbra 2013 (viď č.l. 1 spisu).

So zreteľom na uvedené je neopodstatnená námietka odporkyne, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Pokiaľ odporkyňa namieta, že odvolací súd mal prejudiciálne vyriešiť určitú otázku, rozhodol však bez jej vyriešenia, resp. že konaniu v danej veci malo (z dôvodov zastávaných odporkyňou) predchádzať iné súdne konanie s odlišným predmetom, týka sa jej námietka správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (k tomu viď ďalej bod 5.).

4. Dovolateľka tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. g/ O.s.p. Namieta teda, že „rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát“.

V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky odporkyne treba uviesť, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne (viď R 59/1997).

4.1. Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti. V zmysle tohto ustanovenia je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania

a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom účastníkov konania. Samotné pochybnosti účastníka o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

4.2. Nesprávne obsadeným súdom je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má tú ktorú vec prejednať a o nej rozhodnúť (§ 36, 36a, § 38 O.s.p.). Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca. Zákonným sudcom je sudca, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na funkciu sudcu, bol pridelený alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, ktorého funkcia nezanikla a ktorý bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce (vid' napríklad I. ÚS 52/97, II. ÚS 87/01, II. ÚS 15/96, III. ÚS 116/06, IV. ÚS 161/08, IV. ÚS 191/08).

4.3. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre záver, že JUDr. K. K., sudkyňa Okresného súdu Považská Bystrica, vec prejedнала a rozhodla napriek tomu, že mala k veci, účastníkom alebo ich právnym zástupcom vzťah relevantný v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p.

Dovolaiteľka vyvodzuje zaujatosť menovanej sudkyne z toho, ako rozhodla v iných právnych veciach identických účastníkov konania. Treba preto pripomenúť, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (vid' § 14 ods. 3 O.s.p. a tiež R 47/1998).

Sama skutočnosť, že na Okresnom súde Považská Bystrica sa vedú (alebo boli vedené) tri súvisiace konania navrhovateľa a odporkyne, pričom všetky boli elektronickou podateľňou pridelené tej istej sudkyňi, v ničom neopodstatňuje pochybnosti o neobjektívnosti sudkyne. Z rozvrhu práce Okresného súdu Považská Bystrica (vid' www.justice.gov) vyplýva, že JUDr. K. K. je sudkyňou tohto súdu a rozhoduje medziiným aj vo veciach zapisovaných do registra „4 Cpr“. Názor dovolateľky, že pred pojednávaním v danej veci bola menovaná sudkyňa podľa § 15 ods. 1 O.s.p. „povinná oznámiť predsedníčke okresného súdu svoju

zaujatost', pretože v súvisiacej veci s rovnakými účastníkmi konania už raz konala a rozhodla“, vyplýva z nesprávnej interpretácie právnej úpravy.

Ustanovenie § 15 ods. 1 veta prvá O.s.p. (podľa ktorého vtedy, keď sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu) je potrebné vykladať v súvislosti s § 14 ods. 1 O.s.p. To znamená, že sudca má povinnosť oznámiť predsedovi súdu, že je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, len vtedy, keď sa dozvie o nejakej skutočnosti svedčiacej o tom, že má pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom. Pokiaľ sa sudca o takej skutočnosti nedozvie, nemá túto povinnosť. Okolnosť, že sudca sa dozvie o tom, že mu bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie vec účastníkov, ktorí už boli účastníkmi konania v iných veciach prejednávaných sudcom, neznamená, že sa dozvedel o skutočnosti zakladajúcej jeho oznamovaciu povinnosť v zmysle § 15 ods. 1 veta prvá O.s.p.

5. Pokiaľ dovolateľka naznačuje, že k odňatiu jej možnosti konať pred súdmi došlo tým, že ich rozhodnutia spočívajú (podľa jej názoru) na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 54/2012).

6. Dovolací súd už vyššie uviedol, že na existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 O.s.p. musí vziať zreteľ aj vtedy, ak neboli uplatnené v dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

Dovolateľka v dovolaní nenamietla, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p., zo spisu ale vyplýva, že k tejto vade došlo.

O vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, keď sa účastníkovi odníme možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok.

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel

Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu odporkyne (viď č.l. 112 spisu) sa písomne vyjadril navrhovateľ 30. mája 2014 (č.l. 128 spisu), odporkyňa ale nemala možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie navrhovateľa nedoručil.

So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že odporkyňa bola v danom prípade odňatá možnosť pred súdom konať. Dovolanie odporkyne je preto nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

Najvyšší súd z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. marca 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková